

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1787

Vragen van het lid **Dijkers** (PvdA) aan de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken over *berichten dat de vrouwenopvang in Afghanistan in gevaar is* (ingezonden 17 februari 2011).

Antwoord van staatssecretaris **Knapen** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 11 maart 2011).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het plan van de Afghaanse regering om het beheer van de blij-van-mijn-lijfhuizen over te nemen van non-gouvernementele organisaties?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Heeft u kennisgenomen van de zorgen van onder meer Human Rights Watch (HWR) dat vrouwen in Afghanistan door de maatregel een groter risico zullen lopen? Deelt u deze mening? Zo nee, waarom niet? Zo ja, gaat u met de Afghaanse regering in gesprek over deze maatregel?

Antwoord 2

Het wetsvoorstel in de huidige opzet omvat, ondanks positieve elementen bijvoorbeeld met betrekking tot minimale levensstandaarden, een aantal stevige zorgpunten, met name daar waar de overheid het management van de opvangcentra over zou nemen van maatschappelijke organisaties. De EU heeft in reactie op het wetsvoorstel, samen met Australië, Canada en de VS, op 20 februari jl. de Minister voor Vrouwenzaken Ghazanfar om uitleg gevraagd. Daarbij is met name aandrongen op het overnemen van de aanbevelingen van de «Criminal Law Reform Working Group» (CLRWG). Deze werkgroep, waarin onder andere de «Afghan Independent Human Rights Commission» zitting heeft, adviseert de Afghaanse regering over wetsvoorstellen op strafrechtelijk terrein. De CLRWG acht de huidige bepalingen in het wetsvoorstel m.b.t. beperkingen in de toelating, gedwongen vertrek, gedwongen afgifte van persoonlijke informatie en gedwongen medische onderzoeken onacceptabel. De CLRWG doet ondermeer de aanbeveling dat

¹ De Telegraaf, «Vrouwenopvang in Afghanistan in gevaar», 15 februari 2011.

maatschappelijke organisaties in staat moeten blijven om op onafhankelijk wijze opvanghuizen te beheren. Daarnaast stelt Nederland dit onderwerp, alsmede de situatie van vrouwen in Afghanistan, in coördinatie met EU-partners, actief aan de orde in bilaterale gesprekken met relevante Afghaanse autoriteiten. Op 22 februari jl. heeft de Afghaanse regering, bij monde van de woordvoerder van de president, aangegeven dat de regering nooit het besluit heeft genomen de opvanghuizen te sluiten, danwel het werk van de betrokken NGO's stop te zetten. Daarnaast heeft het Ministerie van Vrouwenzaken toegezegd in constante dialoog te blijven met het maatschappelijk middenveld over mogelijke verbeterpunten. Dit zijn positieve signalen, die hopelijk leiden tot wijziging van het wetsvoorstel.

Vraag 3

Hoe beoordeelt u de uitspraken van HRW dat de maatregel past in een trend van «Afghanisering», en dat de regering van president Hamid Karzai «steeds meer gedomineerd wordt door ultraconservatieven die vijandig staan ten opzichte van zelfs maar het idee van schuilplaatsen, aangezien deze aan vrouwen een bepaalde mate van autonomie bieden» ten opzichte van echtgenoten en familieleden die hen slecht behandelen? Deelt u deze mening? Zo ja, heeft dit gevolgen voor de samenwerking met de Afghaanse regering? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Het wetsvoorstel lijkt te passen in een bredere trend van stigmatisering van de blij-van-mijn-lijfhuizen door conservatieve krachten in Afghanistan. Er is in sommige media al langere tijd sprake van negatieve berichtgeving over de opvanghuizen. Nederland zal zich kritisch uitspreken over (concept-)wetgeving of beleid dat een bedreiging vormt voor de rechten van vrouwen of andere kwetsbare groepen in Afghanistan. Nederland zal daarbij zoveel mogelijk in internationaal verband optreden. Zie ook het antwoord op vraag 2.

Vraag 4

Welke ngo's beheren op dit moment de elf blij-van-mijn-lijfhuizen in Afghanistan? Ontvangen deze ngo's Nederlandse of Europese ontwikkelingsgelden, en zo ja hoeveel? Hoeveel vrouwen worden opgevangen in deze huizen? Zijn de vrouwen er veilig? Als u de blij-van-mijn-lijfhuizen op dit moment (direct of via ngo's) steunt, blijft u dit dan ook doen als de huizen door de Afghaanse regering worden overgenomen? Bent u bereid de ngo's extra te ondersteunen als de continuïteit van hun werk in gevaar is?

Antwoord 4

De betreffende NGO's zijn: «Afghan Women Skills Development Center», «Women for Afghan Women», «Humanitarian Assistance for Women and Children of Afghanistan», «Voice of Women Organization» en «Cooperation Center for Afghanistan».² Volgens de gegevens van het Afghaanse Ministerie van Vrouwenzaken is de gezamenlijk capaciteit van deze organisaties ongeveer 175 vrouwen en kinderen.

Afghaanse vrouwen die bescherming zoeken in een van de blij-van-mijn-lijfhuizen in Afghanistan weten zich beschermd door de NGO's die deze huizen beheren. Zij lopen geen risico teruggestuurd te worden naar hun (schoon)familie. Het bieden van een veilige omgeving voor deze vrouwen staat voorop in het beleid van de NGO's.

De EU financiert met EUR 1 miljoen per jaar twee Afghaanse NGO's, «Medica Mondiale» en «Women for Afghan Women». Deze NGO beheert 4 blij-van-mijn-lijfhuizen. Ook Finland (EUR 95 000) en Zweden (EUR 100 000) steunen «Women for Afghan Women» financieel. Duitsland verleent financiële steun (EUR 130 000) aan het «Cooperation Center for Afghanistan». Denemarken financiert via het «Elimination of Violence Against Women Special Fund» van UNIFEM een aantal NGO's dat blij-van-mijn-lijfhuizen beheert. Nederland

² Op basis van gegevens van het Afghaanse Ministerie van Vrouwenzaken, ontvangen november 2010.

steunt, zoals bekend, UNIFEM met een bijdrage van EUR 2 miljoen ten behoeve van de bestrijding van geweld tegen vrouwen in Afghanistan. Nederland onderhoudt nauw contact met diverse Afghaanse vrouwenorganisaties. Mocht via deze organisaties een beroep op Nederland gedaan worden voor ondersteuning dan zullen de mogelijkheden hiertoe serieus worden onderzocht.